

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เรื่อง 7 การเรียนรู้แบบโครงงาน

อัญชติ ธรรมะวิชิกุล

1 ตุลาคม 2561

1. ความสำคัญ

การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ หรือการค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่คุณเรียนต้องการรู้ หรือมีความสงสัยด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นวิธีเรียนรู้ที่คุณเรียนสามารถเลือกศึกษาตามความสนใจของตนเองหรือของกลุ่ม

การเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการหลากหลายรูปแบบนำมาผสมผสานกัน เช่น กระบวนการกลุ่ม การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การวิจัย ทั้งนี้มุ่งให้คุณเรียนเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งที่สนใจ โดยใช้กระบวนการและวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ผู้เรียนจะต้องลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อค้นหาคำตอบด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งให้คุณเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงจากแหล่งเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้สอนจะส่งเสริมสนับสนุนให้คุณเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ให้ได้ความรู้ที่สมบูรณ์ จากความสำคัญของการเรียนรู้แบบโครงการดังกล่าว

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้ การเรียนวิชาเลือกในแต่ละระดับ สถานศึกษาต้องจัดให้คุณเรียนได้เรียนรู้จากการทำโครงงาน จำนวนอย่างน้อย 3 หน่วยกิต (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย,2553:17)

2. แนวคิด

การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงตามหลักพัฒนาการคิดของบลูม (Bloom) ทั้ง 6 ชั้น คือ ความรู้ ความจำ(Knowledge) ความเข้าใจ(Comprehension) การนำไปใช้(Application) การวิเคราะห์(Analysis) การสังเคราะห์(Synthesis) และการประเมินค่า (Evaluation) นอกจากนั้นยังเป็นการเรียนรู้ที่ให้มีความสำคัญต่อผู้เรียนทุกขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้ ตั้งแต่การวางแผนการเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้ การสร้างสรรค์ประยุกต์ใช้ ผลผลิต และการประเมินผลงาน โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

การเรียนรู้แบบโครงงาน หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

อัญชติ ธรรมะวิชิกุล

3. ความหมายของโครงการ

โครงการ หมายถึง แผนงานและกิจกรรมที่มีการกำหนดรูปแบบการทำงานอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถผลิตชิ้นงานหรือผลงานที่สัมพันธ์กับหลักสูตรและนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้

4. ประเภทของโครงการ

โครงการแบ่งเป็น 4 ประเภท ดังนี้

- 1) ประเภทศึกษาทดลอง เป็นการศึกษาเปรียบเทียบทดลองหรือพิสูจน์ความจริงตามหลักวิชาการอย่างเป็นเหตุเป็นผลเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงในสิ่งที่ต้องการรู้
- 2) ประเภทสำรวจข้อมูล เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลแล้วนำข้อมูลนั้น ๆ มาจำแนกเป็นหมวดหมู่และนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนหรือพัฒนางานหรือปรับปรุงงาน
- 3) ประเภทสิ่งประดิษฐ์ เป็นการผลิตชิ้นงานใหม่และศึกษาคุณภาพ ประสิทธิภาพ ประโยชน์และคุณค่าของชิ้นงานนั้น ๆ
- 4) ประเภทพัฒนาผลงาน เป็นการค้นคว้าหรือพัฒนาชิ้นงานให้สามารถใช้ประโยชน์ได้มากขึ้นหรือมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

5. ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบโครงการ

ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบโครงการมีได้อยู่ที่ผลผลิตหรือชิ้นงานที่ได้จากการทำโครงการ แต่ประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับคือกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้า ทดลองและสรุปผลการเรียนรู้หรือสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบโครงการ ยังมีประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ดังนี้

- 1) ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าตามความถนัดและความสนใจ
- 2) ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการทำงานด้วยตนเองหรือร่วมฝึกทักษะเป็นกลุ่ม
- 3) ผู้เรียนมีการทำงานเป็นระบบ
- 4) ผู้เรียนมีโอกาสในการพัฒนาความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์
- 5) ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้า และแก้ปัญหาจากการทำงาน

การเรียนรู้แบบโครงการ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

6) ผลงานหรือชิ้นงานสามารถนำไปสู่การประเมินความรู้ ความสามารถของผู้เรียนตามสภาพจริงได้

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานมี 3 ขั้นตอน คือ การเลือกโครงงาน การจัดทำโครงงาน และการเขียนรายงานโครงงาน

ขั้นตอนที่ 1 การเลือกโครงงาน

เป็นขั้นที่มีความสำคัญมาก ครูและผู้เรียนร่วมกันศึกษา สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ของรายวิชาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น สภาพปัญหาของชุมชน ความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน นำมาวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจเลือกโครงงานและกำหนดหัวข้อโครงงาน โดยวิเคราะห์ 3 ด้านคือ

- 1) ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อม
- 3) ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ด้านวิชาการ

จากตารางวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเลือกโครงงาน ดังนี้

ตัวอย่างตารางวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเลือกโครงการ

โครงการที่ 1

โครงการที่ 2

โครงการที่ 3

ที่	รายการ	โครงการที่ 1				โครงการที่ 2				โครงการที่ 3			
		คะแนน				คะแนน				คะแนน			
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1
1	ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง 1.ความสนใจและความถนัด 2.ความรู้และประสบการณ์เดิม 3.ความพร้อมด้านงบประมาณ 4.ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ 5.ความพร้อมด้านแรงงาน 6.ความพร้อมด้านเวลา												
2	ข้อมูลเกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อม 1.เป็นโครงการที่มีประโยชน์ 2.มีผู้ให้การสนับสนุน 3.มีแหล่งวัสดุอุปกรณ์ 4.มีแหล่งวิชาการหรือแหล่งเรียนรู้ 5.มีสถานที่ทำกิจกรรมโครงการที่เหมาะสม												

การเรียนรู้แบบโครงการ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3	ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ด้านวิชาการ 1.มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ ทำโครงการ 2.ขั้นตอนในการปฏิบัติโครงการ สามารถปฏิบัติได้													
รวม														

ขั้นตอนการเลือกทำโครงการ

1.วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเลือกโครงการ จากข้อมูลทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง 2) ข้อมูลเกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อม และ 3) ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ด้านวิชาการ จากตารางวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเลือกโครงการ โดยให้มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 4 คะแนน หมายถึง ระดับดีมาก
- 3 คะแนน หมายถึง ระดับดี
- 2 คะแนน หมายถึง ระดับปานกลาง
- 1 คะแนน หมายถึง ระดับน้อย

2. เมื่อได้คะแนนแต่ละข้อของแต่ละโครงการแล้ว ให้รวมคะแนนแต่ละ โครงการ โครงการใดได้คะแนนมากที่สุด ก็ให้เลือกโครงการนั้น

ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำโครงการ เมื่อผู้เรียนเลือกโครงการได้แล้ว ต่อไปเป็นขั้นตอนการจัดทำโครงการ ซึ่งประกอบด้วย การเขียนโครงการ การขออนุมัติโครงการ และลงมือปฏิบัติงาน

2.1 การเขียนโครงการ

1) **ชื่อโครงการ** ควรเขียนสั้น ๆ กระชับ ชัดเจน และสามารถสื่อความหมายได้ว่า ทำอะไร เช่น “โครงการการทำโคมไฟจากไม้ไผ่”

การเรียนรู้แบบโครงการ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2) **หลักการและเหตุผล หรือความสำคัญของโครงการ** ควรเขียนสภาพและความต้องการของตนเองและชุมชน ปัญหาที่เกิด วิธีการแก้ปัญหา สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้น และประโยชน์ที่จะได้รับ

3) **วัตถุประสงค์** ควรเขียนแสดงให้เห็นถึงความต้องการที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การเขียนวัตถุประสงค์ ถ้ามีหลายวัตถุประสงค์ ควรเขียนเป็นข้อ ๆ เรียงตามลำดับความสำคัญ

4) **เป้าหมาย** ควรระบุให้ชัดเจนว่าผลงานที่ได้ คืออะไร มีปริมาณเท่าใดและคุณภาพเป็นอย่างไร

5) **วิธีดำเนินงาน** เขียนเป็นรายละเอียดขั้นตอนของการทำงาน ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ โดยเขียนเป็นแผนปฏิบัติงาน ประกอบด้วย หัวข้อ กิจกรรม ระยะเวลา สถานที่ ทรัพยากร/ปัจจัย

6) **สถานที่ดำเนินโครงการ**

7) **ระยะเวลาการดำเนินโครงการ** กำหนดระยะเวลาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดดำเนินโครงการ

8) **งบประมาณ** จัดทำรายละเอียด รายจ่ายที่จะต้องใช้ในการทำโครงการทั้งหมด ซึ่งเป็นรายจ่ายเกี่ยวกับ ค่าวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ เป็นต้น

9) **การติดตามและประเมินผล** ต้องมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการทุกระยะ คือก่อนดำเนินการโครงการ ระหว่างดำเนินการโครงการ และหลังดำเนินการโครงการ เพื่อดูแลและควบคุมการทำโครงการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จะต้องเขียนระบุถึงวิธีการ เครื่องมือ ระยะเวลา ในการติดตามและประเมินผล

10) **ผลที่คาดว่าจะได้รับ** ให้ระบุถึงผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อเสร็จสิ้นโครงการเป็นทั้งผลที่ได้รับโดยตรงและผลพลอยได้หรือผลกระทบจากโครงการที่เป็นผลในด้านดีที่คาดว่าจะได้รับนั้นจะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

11) **ผู้รับผิดชอบโครงการ** ระบุผู้เรียนที่เป็นเจ้าของโครงการอาจเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

12) **ที่ปรึกษา** ที่ปรึกษาในการทำโครงการของผู้เรียน อาจเป็นครูผู้สอน วิทยากรสอนเสริม ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งผู้เรียนจะต้องประสานงานกับผู้ที่จะมาเป็นที่ปรึกษาก่อนที่จะนำชื่อมาเขียนไว้ในโครงการ

การเรียนรู้แบบโครงการ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตัวอย่าง แบบฟอร์มเขียนเสนอโครงการ

1. ชื่อโครงการ

2. หลักการและเหตุผล

.....

.....

.....

3. วัตถุประสงค์

.....

.....

4. เป้าหมาย

.....

.....

5. วิธีดำเนินการ

ที่	กิจกรรม	ปฏิทินปฏิบัติงานโครงการ			
		เดือน	เดือน	เดือน	เดือน

6. สถานที่ดำเนินโครงการ

.....

7. ระยะเวลาดำเนินโครงการ

.....

8. งบประมาณในการดำเนินการ

.....

9. การติดตามและประเมินผล

1) ก่อนดำเนินการ

2) ระหว่างดำเนินการ.....

3) เสร็จสิ้นการดำเนินการ.....

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

.....

11.ผู้รับผิดชอบโครงการ

1)

2)

3)

12. ที่ปรึกษาโครงการ

1)

2)

2.2) การขออนุมัติโครงการ ผู้เรียนต้องเขียนโครงการและแผนปฏิบัติงานเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่ม กรณีเป็นกลุ่มจำนวนสมาชิกในกลุ่มต้องเหมาะสมกับขนาดของโครงการ เสนอต่อผู้สอนเพื่อให้ความเห็นชอบเบื้องต้น แล้วเสนอต่อหัวหน้าสถานศึกษาเพื่ออนุมัติ

การเรียนรู้แบบโครงการ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตัวอย่างแบบวิเคราะห์โครงการ

แบบวิเคราะห์โครงการ	
ชื่อโครงการ	
ชื่อนักศึกษา ระดับ.....ภาคเรียนที่ กศน.อำเภอ.....	
คำชี้แจง ให้ครู กศน.พิจารณาแบบเสนอโครงการของ นักศึกษาในแต่ละขั้นตอนของการเขียนเพื่อเสนอโครงการ ตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในช่อง"รายการ" และเขียนความคิดเห็นของท่าน ลงในช่อง " ความคิดเห็น"	
รายการ	ความคิดเห็น
1.องค์ประกอบแบบเสนอโครงการ มีครบ12 หัวข้อ หรือไม่	
2.ชื่อโครงการ เขียนกระชับชัดเจนและสามารถสื่อความหมายหรือไม่	
3.หลักการและเหตุผลหรือความสำคัญของโครงการ - เขียนแสดงถึงสภาพและความต้องการของตนเองและชุมชน ปัญหาที่เกิด วิธีการแก้ปัญหา สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้น และประโยชน์ที่จะได้รับหรือไม่	
4.วัตถุประสงค์ - เขียนถึงความต้องการที่จะทำโครงการชัดเจนหรือไม่ - การเขียนวัตถุประสงค์ ถ้ามีหลายวัตถุประสงค์ เขียนเป็นข้อ ๆ เรียงตามลำดับความสำคัญหรือไม่	

การเรียนรู้แบบโครงการ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

<p>5.เป้าหมาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบุว่าผลงานที่ได้ คืออะไร มีปริมาณเท่าใด และคุณภาพเป็นอย่างไร หรือไม่ - มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หรือไม่ - มีความชัดเจนของการกำหนดกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ - มีการระบุขอบเขตพื้นที่ดำเนินการหรือไม่ - มีการระบุจำนวนหน่วยนับหรือไม่ - ความเป็นไปได้หรือไม่ 	
<p>6.วิธีดำเนินการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานชัดเจนหรือไม่ - การกำหนดเวลาปฏิบัติงานหรือไม่ - ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ - ความสอดคล้องกับเป้าหมายหรือไม่ - ความเป็นไปได้หรือไม่ 	
<p>7. สถานที่ดำเนินโครงการ มีความเหมาะสม</p>	
<p>8. ระยะเวลาการดำเนินโครงการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบุ ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด ดำเนินโครงการ 	
<p>9. งบประมาณในการดำเนินโครงการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบุรายละเอียด รายจ่ายที่จะต้องใช้ในการทำโครงการทั้งหมด ซึ่งเป็นรายจ่ายเกี่ยวกับ ค่าวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นต้น 	

การเรียนรู้แบบโครงการ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

<p>10.การติดตามและประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบุการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการทุกระยะ คือก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ - ระบุถึงวิธีการ เครื่องมือ ระยะเวลา ในการติดตามและประเมินผล 	
<p>11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบุถึงผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ เป็นทั้งผลที่ได้รับโดยตรงหรือผลกระทบ - ระบุผลที่คาดว่าจะได้รับสอดคล้องกับจุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ 	
<p>12. ผู้รับผิดชอบโครงการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบุผู้เรียนที่เป็นเจ้าของโครงการชัดเจนอาจเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 	
<p>13. ที่ปรึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบุที่ปรึกษาในการทำโครงการชัดเจนหรือไม่ เช่นเป็นครูผู้สอน วิทยากรสอนเสริม ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น 	

ลงชื่อ.....

(.....)

ครู กศน. ตำบล.....

2.3) ปฏิบัติงาน เมื่อผู้เรียนได้รับอนุมัติให้ทำโครงการแล้ว ให้ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้จนสำเร็จได้ผลงาน/ชิ้นงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ในระหว่างปฏิบัติงานผู้เรียนจะต้องบันทึกผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ ๆ เพื่อรายงานความก้าวหน้าของโครงการต่อผู้สอนตามข้อตกลงระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และครูผู้สอนจะต้องลงลายมือชื่อและให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะไว้เป็นหลักฐาน ในแบบบันทึกผลการปฏิบัติงานโครงการ

ตัวอย่าง แบบบันทึกผลการปฏิบัติงานโครงการ.....

ที่	กิจกรรม	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหา/อุปสรรคและการแก้ไข	ครูรับทราบ วัน/เดือน/ปี	ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของครู

ขั้นตอนที่ 3 การเขียนรายงานโครงการ

การเขียนรายงานโครงการมีองค์ประกอบ ดังนี้

ที่ กิจกรรม ผลการปฏิบัติงาน ปัญหา/อุปสรรค และการแก้ไข ครูรับทราบ วัน/เดือน/ปี ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของครู

การเรียนรู้แบบโครงการ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1) ส่วนนำ ประกอบด้วย ปก คำนำ และสารบัญ

2) ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย

2.1) หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ

2.2) วิธีดำเนินงาน

ตอนที่ 1 การเตรียมการ

- การศึกษาค้นคว้า จากเอกสาร แบบเรียน ตำรา แหล่ง เรียนรู้ การสำรวจชุมชน และผู้รู้ ฯลฯ

- การเตรียมวัสดุอุปกรณ์

- บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน รายละเอียดเกี่ยวกับ จำนวนผู้ปฏิบัติงาน ความรู้ความสามารถ การแบ่งบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ

ตอนที่ 2 การดำเนินงาน ได้แก่ ขั้นตอนการทำโครงการแต่ละขั้นตอน และวิธีการตรวจสอบความถูกต้อง

ตอนที่ 3 งบประมาณ แสดงค่าใช้จ่ายในแต่ละกิจกรรม และค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมดของโครงการ

ตอนที่ 4 ผลการดำเนินงาน เขียนสรุปว่าผลงาน/ชิ้นงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายหรือไม่ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นต่อผลงานหรือชิ้นงาน รวมทั้งข้อเสนอแนะต่อผู้ที่ต้องการทำโครงการลักษณะนี้ต่อไป

3) ภาคผนวก

- โครงการ

การเรียนรู้แบบโครงการ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

อัญชลี ธรรมะวิฑูล

7. การประเมินโครงการ

แนวทางการประเมินโครงการโดยกำหนดกรอบในการประเมินแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เอกสารเสนอโครงการ

ส่วนที่ 2 กระบวนการทำงาน

ส่วนที่ 3 ผลงาน/ชิ้นงานและเอกสารรายงานโครงการ

มีรายละเอียดดังนี้

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม(ร้อยละ)
<p>ส่วนที่ 1 เอกสารเสนอโครงการ ประเมินความชัดเจน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในประเด็นต่อไปนี้</p> <p>1) ชื่อโครงการ</p> <p>2) หลักการและเหตุผล</p> <p>3) วัตถุประสงค์</p> <p>4) เป้าหมาย</p> <p>5) วิธีดำเนินการ</p> <p>6) สถานที่ดำเนินโครงการ</p> <p>7) ระยะเวลาดำเนินโครงการ</p> <p>8) งบประมาณ</p> <p>9) การติดตามและประเมินผล</p> <p>10) ผลที่คาดว่าจะได้รับ</p>	20%

การเรียนรู้แบบโครงการ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

<p>11) ผู้รับผิดชอบ โครงการงาน</p> <p>12) ที่ปรึกษาโครงการงาน</p>	
<p>ส่วนที่ 2 กระบวนการทำงาน</p> <p>ประเมินความเหมาะสมและประสิทธิภาพ ในประเด็นต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามแผนที่กำหนด - การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม(กรณีเป็นงานกลุ่ม) - การขอคำแนะนำและปรึกษาที่ปรึกษาโครงการงาน - การบันทึกผลการปฏิบัติงานโครงการงาน - การนำเสนอความก้าวหน้า - การติดตามและประเมินผล 	40%
<p>ส่วนที่ 3 ผลงาน/ชิ้นงานและเอกสารรายงานโครงการงาน มี</p> <p>ประเด็นในการประเมิน ดังนี้</p> <p>1. ผลงาน/ชิ้นงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ - ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ - คุณภาพของผลงาน/ชิ้นงาน - ประโยชน์ <p>2. เอกสารรายงานโครงการงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความสมบูรณ์ของเนื้อหาสาระ - ความถูกต้องตามหลักวิชาการ - การพิมพ์และการจัดทำรูปเล่ม 	40%

ตัวอย่างแบบประเมินส่วนที่ 1 เอกสารโครงการ

แบบประเมินเอกสารโครงการ					
ชื่อโครงการ					
ชื่อนักศึกษา ระดับ.....ภาคเรียนที่ กศน.อำเภอ.....					
คำชี้แจง ให้ครู กศน.พิจารณาเอกสาร โครงการของ นักศึกษาในแต่ละขั้นตอนของการเขียนเพื่อเสนอโครงการ ตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในช่อง”รายการ” และประเมินโดยให้คะแนนเป็นรายข้อ และคะแนนรวม ซึ่งมีเกณฑ์ในการประเมินดังนี้					
4 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก					
3 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับดี					
2 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้					
1 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับต้องปรับปรุง					
	รายการ	คะแนน			
		4	3	2	1
1.	องค์ประกอบแบบเสนอโครงการมีครบ12 หัวข้อ				
2.	ชื่อโครงการ เขียนกระชับชัดเจนและสามารถสื่อความหมาย				
3.	หลักการและเหตุผลหรือความสำคัญของโครงการ				

การเรียนรู้แบบโครงการ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

	เขียนแสดงถึงสภาพและความต้องการของตนเองและชุมชน ปัญหาที่เกิด วิธีการแก้ปัญหา สภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้น และประโยชน์ที่จะได้รับ				
4.	วัตถุประสงค์ การเขียนวัตถุประสงค์เขียนชัดเจน วัตถุประสงค์ที่มีหลายวัตถุประสงค์เขียนเป็นข้อ ๆ เรียงตามลำดับความสำคัญ				
5	เป้าหมาย - ระบุว่าผลงานที่ได้ โดยระบุปริมาณและคุณภาพ - ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ - ความชัดเจนของการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย - การระบุขอบเขตพื้นที่ดำเนินการ - การระบุจำนวนหน่วยนับ - ความเป็นไปได้หรือ				
6	วิธีดำเนินการ - กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานชัดเจน - กำหนดเวลาปฏิบัติงาน - สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ - สอดคล้องกับเป้าหมาย - มีความเป็นไปได้				
7	สถานที่ดำเนิน โครงการ มีความเหมาะสม				
8	ระยะเวลาการดำเนินโครงการ ระบุ ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดดำเนินโครงการ				
9	งบประมาณในการดำเนินโครงการ ระบุรายละเอียด รายจ่ายที่จะต้องใช้ในการทำโครงการทั้งหมด ซึ่งเป็นรายจ่ายเกี่ยวกับ ค่าวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน				
10	การติดตามและประเมินผล				

การเรียนรู้แบบโครงการ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

	- ระบุการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการทุกระยะ คือก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการ - ระบุถึงวิธีการ เครื่องมือ ระยะเวลา ในการติดตามและประเมินผล				
11	ผลที่คาดว่าจะได้รับ - ระบุถึงผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อเสร็จสิ้นโครงการเป็นทั้งผลที่ได้รับโดยตรงหรือผลกระทบ - ระบุผลที่คาดว่าจะได้รับสอดคล้องกับจุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด				
12	ผู้รับผิดชอบโครงการ ระบุผู้เรียนที่เป็นเจ้าของโครงการชัดเจนอาจเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม				
13	ที่ปรึกษา ระบุที่ปรึกษาในการทำโครงการชัดเจน เช่นครูผู้สอน วิทยากรสอนเสริม ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น				
รวมคะแนน					

ลงชื่อ.....

(.....)

ครู กศน. ตำบล.....

ตัวอย่างแบบประเมินส่วนที่ 2 กระบวนการทำงาน

ระดับการศึกษา ภาคเรียนที่

กศน. ตำบล.....กศน.อำเภอ กศน. จังหวัด.....

ชื่อโครงการ

.....

ชื่อผู้ทำโครงการ

.....

คำชี้แจง ให้พิจารณากระบวนการทำงานโครงการ ของผู้เรียน แล้วทำเครื่องหมาย \checkmark ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมีเกณฑ์ในการประเมินดังนี้

- 4 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก
 3 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับดี
 2 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้
 1 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ที่	รายการ	คะแนน				ข้อเสนอแนะ
		4	3	2	1	
1	การดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามแผนที่กำหนด					
2	การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม(กรณีเป็นงานกลุ่ม)					

การเรียนรู้แบบโครงการ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3	การขอคำแนะนำปรึกษาจากที่ปรึกษา โครงการ					
4	การบันทึกผลการปฏิบัติงานโครงการ					
5	การนำเสนอความก้าวหน้า					
6	การติดตามและประเมินผล					
รวม						

ลงชื่อ.....

(.....)

ครู กศน. ตำบล.....

ตัวอย่างแบบประเมินส่วนที่ 3 ผลงาน/ ชิ้นงาน โครงการงาน

ระดับการศึกษา ภาคเรียนที่

กศน. ตำบล.....กศน.อำเภอ กศน. จังหวัด.....

ชื่อโครงการ

ชื่อผู้ทำโครงการ

คำชี้แจง ให้พิจารณาผลงาน/ชิ้นงาน โครงการงาน แล้วทำเครื่องหมาย \checkmark ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมีเกณฑ์ในการประเมินดังนี้

4 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในระดับดีมาก

3 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในระดับดี

2 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในระดับพอใช้

1 คะแนน หมายถึง ผลงานอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ที่	รายการ	คะแนน				ข้อเสนอแนะ
		4	3	2	1	
1	เป็นไปตามวัตถุประสงค์กำหนด					
2	เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด					
3	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
4	คุณภาพของผลงาน/ชิ้นงาน ความสมบูรณ์ ประณีต สวยงาม					
5	นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง					
	รวม					

ลงชื่อ.....

(.....)

การเรียนรู้แบบโครงการ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

อัญชลี ธรรมะวิฑูล

ครู กศน. ตำบล.....

ตัวอย่างแบบประเมินส่วนที่ 3 เอกสารรายงานโครงการ

ระดับการศึกษา ภาคเรียนที่

กศน. ตำบล.....กศน.อำเภอ กศน. จังหวัด.....

ชื่อโครงการ

ชื่อผู้ทำโครงการ

คำชี้แจง ให้พิจารณาคุณภาพเอกสารโครงการโดยพิจารณา ดังนี้ 1)ความสมบูรณ์ของเนื้อหาสาระ2) ความถูกต้องตามหลักวิชาการ3)การพิมพ์และการจัดทำรูปเล่ม) แล้วทำเครื่องหมาย \checkmark ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมีเกณฑ์ในการประเมินดังนี้

4 คะแนน หมายถึง คุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

3 คะแนน หมายถึง คุณภาพอยู่ในระดับดี

2 คะแนน หมายถึง คุณภาพอยู่ในระดับพอใช้

1 คะแนน หมายถึง คุณภาพอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ที่	รายการ	คะแนน				ข้อเสนอแนะ
		4	3	2	1	
1	ส่วนนำ					
	1.ปก					
	2 คำนำ					
	3 สารบัญ					
2	ส่วนเนื้อหา					

การเรียนรู้แบบโครงการ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

	1 หลักการและเหตุผล					
	2 วัตถุประสงค์					
	3 เป้าหมาย					
	4 วิธีดำเนินการ					
	5 งบประมาณที่ใช้					
	6 ระยะเวลาดำเนินการ					
	7 การติดตามและประเมินผล					
	8 ผลการดำเนินงาน					
3	ภาคผนวก					
	รวม					

ลงชื่อ.....

(.....)

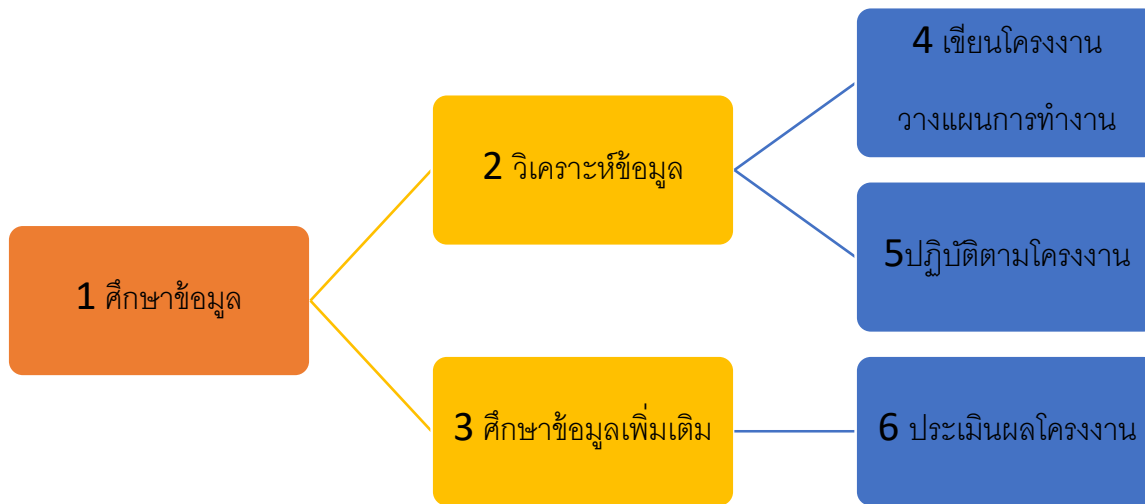
ครู กศน. ตำบล.....

7. บทบาทของผู้เรียนในการเรียนโครงการ

การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้การจัดการเรียนการสอนวิชาเลือกแต่ละระดับการศึกษา จะต้องจัดให้ผู้เรียน เรียนรู้จากการทำโครงการ จำนวนอย่างน้อย 3 หน่วยกิต

แต่ในทุกสาระการเรียนรู้ทั้ง 5 สาระการเรียนรู้ คือ 1) สาระทักษะการเรียนรู้ 2) สาระความรู้พื้นฐาน 3) สาระ การประกอบอาชีพ 4) สาระทักษะการดำเนินชีวิต และ 5) สาระการพัฒนาสังคม ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากการทำโครงการได้ โดยเลือกทำโครงการตามความสามารถอาจจะเป็นโครงการขนาดเล็กใช้เวลาเรียนตั้งแต่ 3 - 10 ชั่วโมง หรือโครงการขนาดกลาง ใช้เวลาเรียน 10 ชั่วโมงขึ้นไป การทำโครงการอาจทำเป็นงานเดี่ยวหรืองานกลุ่มก็ได้ โดยผู้เรียนดำเนินการตามขั้นตอนการจัดทำโครงการดังนี้

การเรียนรู้แบบโครงการ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1. การศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูล เมื่อผู้เรียนศึกษาเนื้อหาสาระในรายวิชาแล้ว อาจเลือกเนื้อหาที่

ต้องการนำมาพัฒนาตนเอง หรือต้องการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ก็จะหาข้อมูลมาประกอบการพิจารณาเลือกหัวข้อโครงการ โดยศึกษาหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ หรืออาจใช้วิธีการสำรวจข้อมูล ศึกษาเอกสาร รวบรวมจากข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น แล้วจดบันทึกไว้ ขั้นตอนนี้เป็น การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง การแสวงหาความรู้ การรวบรวมข้อมูล จะทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง และถ้าเป็นการทำงานโครงการแบบเป็นกลุ่ม ก็จะเป็นการฝึกให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับผู้อื่นอีกด้วย

แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ที่ผู้เรียนจะศึกษาหาข้อมูลได้ เช่น

- 1) สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิทยุ โทรทัศน์ และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- 2) สื่อบุคคล เช่น ผู้ชำนาญการในสาขาต่าง ๆ เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านเกษตรธรรมชาติ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการแพทย์ทางเลือก และด้านอาชีพต่าง ๆ เป็นต้น
- 3) สื่อสถานที่ เช่น สถานประกอบการ โบราณสถาน วิทยาลัยชุมชน ห้องสมุดประชาชน สถานที่จัดนิทรรศการต่าง ๆ

การเรียนรู้แบบโครงการ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การศึกษาหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ หากผู้เรียนสนใจหัวข้อใดให้บันทึกข้อมูลด้านต่าง ๆ ไว้ 2-3 เรื่อง เพื่อศึกษาอย่างละเอียด เช่น

- 1) สภาพ/ปัญหา ของสิ่งที่ศึกษามีลักษณะอย่างไร เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัวและสังคมอย่างไร
 - 2) การศึกษาในข้อ 1) เกี่ยวข้องกับเรื่องใดบ้าง และมีประโยชน์อย่างไร
 - 3) ทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ มีอะไรบ้าง
 - 4) แนวโน้มของเรื่องที่ศึกษามีความเป็นไปได้หรือไม่
2. วิเคราะห์ข้อมูลประกอบการตัดสินใจเลือกโครงการงาน

เมื่อผู้เรียนศึกษาหาความรู้จากแหล่งข้อมูลและบันทึกข้อมูลแล้ว ให้นำข้อมูลที่บันทึกไว้มาพิจารณา ร่วมกัน เพื่อตัดสินใจเลือกโครงการตามหัวข้อที่กำหนด โดยใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ 3 ด้าน ดังนี้

1) ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง คือข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับความพร้อมของตนเองในด้านความสนใจและความถนัด ความรู้และประสบการณ์เดิม ความพร้อมด้านงบประมาณ ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ ความพร้อมด้านแรงงาน และความพร้อมด้านเวลา เป็นต้น

2) ข้อมูลเกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น ประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม การสนับสนุนจากบุคคลหรือหน่วยงาน แหล่งวัสดุอุปกรณ์ แหล่งวิชาการ แหล่งเรียนรู้ และ สถานที่ทำกิจกรรมโครงการงาน เป็นต้น

3) ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ด้านวิชาการ เช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำโครงการงาน และขั้นตอนในการปฏิบัติโครงการงาน

การเลือกทำโครงการงาน ควรเลือกโครงการงานที่ผู้เรียนสนใจและถนัดเพราะจะช่วยทำให้การทำโครงการประสบความสำเร็จ

3. ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อเตรียมวางแผนการทำงานและเขียนโครงการงาน

ผู้เรียนเลือกโครงการงานได้แล้ว ก่อนจะวางแผนการทำงานและเขียนโครงการงาน ผู้เรียนจะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะทำโครงการงานเพิ่มเติม เพื่อให้มีความรู้มากพอที่จะนำมาทำโครงการงานได้ การศึกษาข้อมูลในขั้นนี้จะต้องศึกษาอย่างละเอียด ยิ่งหาข้อมูลมากเท่าไรก็จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้มากขึ้น และจะทำให้การวางแผนการทำงานชัดเจน และมีโอกาสประสบความสำเร็จในการทำโครงการงาน

การเรียนรู้แบบโครงการงาน หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4. การวางแผนทำงาน/เขียนโครงการ

ผู้เรียนศึกษาข้อมูลจนเข้าใจชัดเจนและมีข้อมูลความรู้มากเพียงพอแล้ว ให้ผู้เรียนนำข้อมูล

เหล่านั้นมาประกอบการเขียนโครงการ ตามแบบการเขียนโครงการ แล้วนำเสนอครูผู้สอน เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำเสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาอนุมัติต่อไป

5. ปฏิบัติงานตามโครงการ

เมื่อได้รับอนุมัติให้ทำโครงการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้กลับมาศึกษาโครงการอย่างละเอียดอีกครั้ง

เพื่อให้เข้าใจยิ่งขึ้น ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงานตามโครงการ จะช่วยให้เข้าใจขั้นตอนการทำงานมากยิ่งขึ้นและสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้อง โครงการเสร็จตามเวลาที่กำหนด และมีคุณภาพ

การเตรียมทำโครงการผู้เรียนต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ ศึกษาขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างละเอียด ผู้เรียนต้องร่วมกันวางแผนพร้อมทั้งกำหนดเวลาที่จะต้องใช้ในแต่ละขั้นตอนทุกขั้นตอน

ขณะปฏิบัติงานต้องบันทึกการทำงานและมีการตรวจสอบการทำงานทุกขั้นตอน และเมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานก็ประเมินการทำงานแต่ละขั้นตอนอีกครั้งหากขั้นตอนใดมีปัญหาข้อผิดพลาดจะได้แก้ไขปรับปรุงงานให้มีคุณภาพตามที่กำหนดไว้

6. การประเมินโครงการ

การประเมินโครงการ เป็นการประเมินเพื่อให้ทราบว่าการดำเนินโครงการ ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงเสร็จสิ้นโครงการว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ มีขั้นตอนใดที่ต้องปรับปรุง การประเมินผลโครงการแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1) การประเมินก่อนดำเนินโครงการ เป็นการตรวจสอบความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานตามที่วางแผนไว้

2) การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ เป็นการประเมินระหว่างที่ดำเนินการปฏิบัติงาน เพื่อทราบความก้าวหน้าและแนวโน้มของโครงการที่ทำอยู่ว่าจะประสบความสำเร็จเพียงใด มีอุปสรรคและปัญหาอะไรหรือไม่ เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไข

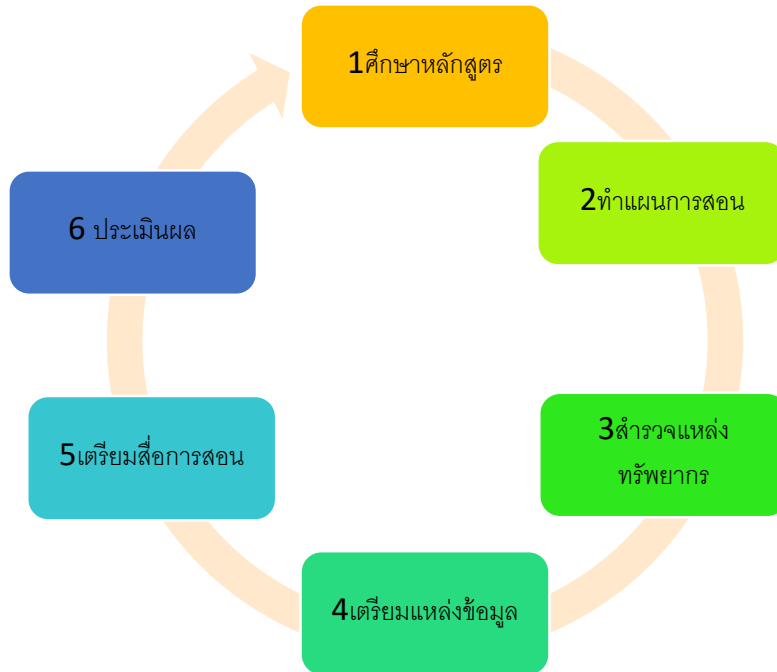
3) การประเมินเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ เป็นการประเมินเพื่อหาข้อสรุปว่าการปฏิบัติโครงการ

การเรียนรู้แบบโครงการ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่ เพียงใด การประเมินผลในขั้นนี้อาจใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น ร่วมกันอภิปราย และสรุปผลการทำโครงการ ใช้แบบประเมินโครงการ นำเสนอผลงานโครงการและร่วมกันแสดงความคิดเห็น เป็นต้น

8. บทบาทของครูในการสอนโครงการ

การจัดการเรียนการสอนโครงการให้บรรลุผล ครูผู้สอนควรมีบทบาทดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมาย คำอธิบายรายวิชา รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา วิเคราะห์หลักสูตร เพื่อวางแผนการสอน โดยจัดแบ่งเนื้อหา กำหนดเวลา กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดการวัดผลและประเมินผล พร้อมทั้งวิธีเรียนวิธีสอน ดังนี้

- 1) เนื้อหาทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 2) เนื้อหาที่ครูเป็นผู้สอน
- 3) เนื้อหาที่มาจากเชิญวิทยากร/ผู้รู้/ผู้ชำนาญการ/ภูมิปัญญา มาให้ความรู้
- 4) เนื้อหาที่ต้องเรียนจากแหล่งวิทยากร/ แหล่งเรียนรู้/สื่อต่าง ๆ
- 5) เนื้อหาที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง/เรียนรู้จากสถานการณ์จริง

การเรียนรู้แบบโครงการ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. จัดทำแผนการสอน จัดทำแผนการสอนรายสัปดาห์ ใน 1 ภาคเรียน 18 สัปดาห์ โดยคำนึงถึงการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ ในแต่ละแผนการสอน สื่อประกอบการสอน เช่นรายการโทรทัศน์ ETV การให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนจากครู การเรียนจากภูมิปัญญา การเรียนจากแหล่งเรียนรู้ และการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง และการใช้เวลาการพบกลุ่ม

3. สำรวจแหล่งทรัพยากร เช่น แหล่งความรู้ในชุมชน สถานที่ในการฝึกปฏิบัติ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับให้คำแนะนำคำปรึกษาแก่ผู้เรียน เพราะในการจัดการเรียนการสอนที่กำหนดให้ผู้เรียนทำโครงการนั้น เป็นการฝึกให้ผู้เรียนค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับโครงการที่ผู้เรียนที่สนใจ ครูควรทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา คอยแนะนำแหล่งข้อมูล แหล่งศึกษาค้นคว้า ครูจะต้องคอยช่วยเหลือและประสานงานสถานที่ที่ผู้เรียนจะไปศึกษาหรือปฏิบัติงานโครงการ ดังนั้นถ้าครูสำรวจแหล่งทรัพยากรเตรียมไว้ก่อนสอนก็จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนราบรื่น
4. การเตรียมแหล่งข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม การศึกษาหาความรู้จากแหล่งข้อมูลด้วยตนเองเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้เรียนทุกคนควรได้รับการฝึกฝนเนื่องจากผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีภาระการงาน มีเวลาจำกัดในการศึกษาค้นคว้านอกเวลาเรียน เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน ครูผู้สอนอาจช่วยรวบรวมสื่อต่าง ๆ เช่นเอกสารสิ่งพิมพ์ สื่อวีดิทัศน์ ตัวอย่างโครงการ ไว้ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม
5. การจัดเตรียมสื่อการสอน เช่น ใบความรู้ ใบงาน แบบทดสอบ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ฯลฯ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน
6. การประเมินผล เป็นการตรวจสอบและวินิจฉัยการทำโครงการของผู้เรียน เช่นการวางแผนปฏิบัติงาน โครงการ การดำเนินโครงการ และภายหลังจากการทำงานเสร็จแล้ว โดยประเมินในภาพรวม การประเมินมี 3 ส่วน ดังนี้
 - 1) ประเมินส่วนที่ 1 เอกสารโครงการ
 - 2) ประเมินส่วนที่ 2 กระบวนการทำงาน
 - 3) ประเมินส่วนที่ 3 ผลงานโครงการ
 - 3.1) ผลงาน/ ชิ้นงานโครงการ
 - 3.2) เอกสารรายงานโครงการ

.....

การเรียนรู้แบบโครงการ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เอกสารอ้างอิง

1. กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน.(2541).คู่มือการจัดทำโครงการ หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530.กรุงเทพฯ:ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
2. กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน.(2543).แนวทางการจัดการเรียนรู้การศึกษานอกระบบ:ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ:ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
3. ทิศนา แจมมณี.(2541). การจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง: โมเดล cippa กรุงเทพฯ วารสารหลักสูตรและการสอนสัมพันธ์ สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 3 ฉบับที่ 2. 2541
4. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.(2553).แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.กรุงเทพฯ:รังสีการพิมพ์.